

THE RIGHT FOCUS

**WRZESIEŃ
2025**

SPIIS TREŚCI

3

**SKRÓCONY TYDZIEŃ PRACY / OSTATNI DZWONEK NA
UDZIAŁ W PROJEKCIE**

Urszula Wójcik

5

**KLUCZOWE ZMIANY PRAWA RESTRUKTURYZACYJNEGO/
WDROŻENIE DYREKTYWY DRUGIEJ SZANSY**

Magdalena Żukowska

6

**WRESZCIE KONIEC ZAWIESZANIA PRZEDAWNIENIA
ZE WZGLĘDU NA KKS**

Jan Janukowicz / Arkadiusz Kęпка

8

**PROJEKT ZMIAN OPODATKOWANIA FUNDACJI
RODZINNYCH / CO CZEKA ZAINTERESOWANYCH
OD 2026 ROKU?**

Mirostław Malczeski / Arkadiusz Kęпка

9

**INWESTYCJE ZAGRANICZNE W FIRMY Z SEKTORÓW
STRATEGICZNYCH POD OCHRONĄ PAŃSTWA**

Weronika Duchnowska

SKRÓCONY TYDZIEŃ PRACY / OSTATNI DZWONEK NA UDZIAŁ W PROJEKCIE



 **URSZULA
WÓJCIK**

Jeszcze tylko do 15 września 2025 r. Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej prowadzi nabór do uczestnictwa w pilotażu skróconego tygodnia pracy. Sprawdzamy, na czym polega ten przetomowy projekt i w jaki sposób pracodawcy mogą na tym skorzystać.

Kto może wziąć udział w pilotażu skróconego tygodnia pracy?

Pilotaż jest skierowany do pracodawców, którzy:

- prowadzą działalność przez co najmniej 12 miesięcy przed dniem złożenia wniosku o udział w pilotażu; oraz
- zatrudniają co najmniej 75 proc. pracowników w oparciu o umowę o pracę, powołanie, wybór, mianowanie lub spółdzielczą umowę o pracę. Szczegółowe warunki zostaną określone w Regulaminie naboru na projekty pilotażowe pod nazwą >> „Skrócony czas pracy – to się dzieje!”.

Procedura naboru pracodawców do pilotażu

Pracodawcy spełniający kryteria określone w Regulaminie i chcący wziąć udział w pilotażu muszą złożyć:

- Wniosek o przyznanie środków rezerwy Funduszu Pracy na finansowanie projektu pilotażowego
- Projekt pilotażowy

Dokumenty te muszą być złożone w formie elektronicznej w terminie **do 15 września 2025 r.**, za pośrednictwem serwisu internetowego Witkac.pl.

Następnie projekty pilotażowe będą ocenione przez Komisję, która przekaże Ministrowi Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej listę projektów rekomendowanych.

Realizacja pilotażu będzie przebiegać w oparciu o umowę zawartą pomiędzy każdym z wytypowanych pracodawców a Ministrem.

Na czym polega „skrócenie czasu pracy”?

W ramach pilotażu pracodawcy będą mogli testować różne modele skróconego czasu pracy, dostosowane do specyfiki przedsiębiorstwa oraz potrzeb pracodawców i pracowników.

Najpopularniejsze modele stosowane w praktyce to:

- zmniejszenie liczby dni pracy w tygodniu (np. praca wyłącznie przez 4 dni w miesiącu)
- zmniejszenie liczby godzin pracy w poszczególne dni pracy (np. praca w poniedziałki i piątki wyłącznie przez 4 godziny)
- zmniejszenie liczby godzin pracy poprzez przyznanie dodatkowych dni wolnych w miesiącu
- udzielanie dodatkowych dni wolnych w formie urlopu wypoczynkowego

Decyzję o wyborze konkretnego rozwiązania warto jednak skonsultować z prawnikiem.

Jakie są podstawowe zasady przeprowadzenia pilotażu?

W okresie pilotażu pracodawcy muszą objąć skróceniem czasu pracy **co najmniej 50 proc. pracowników** zatrudnionych na różnych stanowiskach i **utrzymać zatrudnienie** na poziomie nie niższym niż 90 proc. stanu początkowego. Dodatkowo, od pracodawców biorących udział w projekcie wymagane jest **utrzymanie przez czas pilotażu wynagrodzeń** objętych nim pracowników na poziomie nie niższym niż w dniu rozpoczęcia realizacji pilotażu. **Udział w pilotaż nie może pogarszać warunków pracy i płacy objętych nim pracowników.**

Na jakie dofinansowanie mogą liczyć pracodawcy?

Pracodawcy wytypowani do udziału w pilotażu otrzymają wsparcie finansowe. Maksymalna wartość dofinansowania na jeden projekt pilotażowy to milion złotych, przy czym koszt projektu w przeliczeniu na jednego pracownika objętego pilotażem nie może przekroczyć 20 tysięcy złotych.

Czy warto wziąć udział w pilotażu?

Korzyści ze skrócenia czasu pracy to m.in.:

- redukcja kosztów pracodawcy (m.in. niższe dodatki do kosztów dojazdów do pracy i utrzymania biura);
- korzyści dla środowiska naturalnego (m.in. ograniczenie emisji spalin czy mniejsze zużycie energii elektrycznej)
- wzrost produktywności pracowników i spadek absencji

Skrócenie czasu pracy (w przypadku niedopasowania modelu skróconego czasu pracy do konkretnego przedsiębiorstwa) może się jednak wiązać się m.in. z:

- potencjalnymi rozbieżnościami w stosunku do oczekiwań klientów i dostępności usług
- pracą w nadgodzinach z uwagi na konieczność realizacji tych samych obowiązków w krótszym czasie

Dlatego przed podjęciem ostatecznej decyzji warto przeanalizować wszystkie czynniki i wybrać najbardziej optymalne rozwiązanie.



KLUCZOWE ZMIANY PRAWA RESTRUKTURYZACYJNEGO / WDROŻENIE DYREKTYWY DRUGIEJ SZANSY



 **MAGDALENA
ŻUKOWSKA**

Obowiązująca od 23 sierpnia 2025 r. nowelizacja zbliża polskie prawo restrukturyzacyjne do unijnych standardów. Implementacja Dyrektywy w sprawie ram restrukturyzacji zapobiegawczej, tzw. Dyrektywy Drugiej Szansy, wprowadza narzędzia zwiększające efektywność postępowań restrukturyzacyjnych oraz ochronę wierzycieli.

Zmiany dotyczą między innymi nowych mechanizmów mających na celu ułatwienie ratowania podmiotów, które znalazły się w trudnej sytuacji. Ustawa wprowadza nowe zasady zatwierdzania układu (mechanizm cross-class cram-down), obowiązek przygotowania testu zaspokojenia wierzycieli, a także inne rozwiązania, istotne zarówno z perspektywy dłużników, jak i wierzycieli.

Cross-class cram-down

To mechanizm umożliwiający przyjęcie układu pomimo sprzeciwu części wierzycieli. Po zmianie przepisów, w przypadku nieprzetłoczenia układu w każdej grupie wierzycieli, sąd może stwierdzić jego przyjęcie, jeżeli:

- większość grup wierzycieli głosowała za układem;
- co najmniej jedna z aprobujących układ grup to wierzyciele zabezpieczeni rzeczowo lub zaliczani do wyższej grupy zaspokojenia niż kategoria II (zgodnie z zasadami przewidzianymi w Prawie upadłościowym);
- za układem głosowali wierzyciele posiadający min. połowę wartości wierzytelności głosujących (limit progu kapitałowego).

Alternatywną formą zatwierdzenia układu, w sytuacji niespełnienia powyższego warunku, jest:

- głosowanie za układem przez co najmniej jedną grupę wierzycieli, która, przy założeniu kontynuacji działalności przedsiębiorstwa dłużnika w upadłości, otrzymałaby częściowe zaspokojenie;
- głosowanie za układem przez wierzycieli posiadających min. połowę wartości wierzytelności głosujących (limit progu kapitałowego).

Test zaspokojenia wierzycieli

Ułatwieniem dla wierzycieli w podjęciu decyzji o oddaniu głosu oraz ocenie optymalności przyjęcia układu w ramach planu restrukturyzacyjnego dłużnika będzie test zaspokojenia wierzycieli. Test ten będzie porównywał zaspokojenie wierzyciela w proponowanym układzie z jego sytuacją w postępowaniu upadłościowym.

Ustawodawca proponuje trzy warianty wycen wskazanych w teście, tj.

w przypadku:

- realizacji planu restrukturyzacyjnego,
- sprzedaży przedsiębiorstwa w postępowaniu upadłościowym,
- sprzedaży poszczególnych składników przedsiębiorstwa.

Test zaspokojenia umożliwi także skontrolowanie spełnienia zasady ochrony najlepszych interesów wierzycieli oraz zastosowania mechanizmu cram-down.

Sytuacja wierzycieli zabezpieczonych rzeczowo

Bez względu na udzielenie przez wierzyciela zgody w tym przedmiocie wierzytelności zabezpieczone hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską będą bezwarunkowo objęte układem. Nowelizacja gwarantuje także wierzycielom zabezpieczonym co najmniej taki poziom zaspokojenia, jaki otrzymaliby w postępowaniu upadłościowym lub wynikający z umowy ustanawiającej zabezpieczenie.

Ujednolicenie czasu postępowania

Ustawodawca usuwa również niespójność pomiędzy obwieszczeniem o ustaleniu dnia układowego a czasem trwania postępowania o zatwierdzenie układu i złożeniem wniosku o zatwierdzenie układu.

Projektowana zmiana ogranicza ustalenie dnia układowego, a także modyfikuje czas na złożenie wniosku o zatwierdzenie układu, który wynosi 4 miesiące od momentu obwieszczenia o ustaleniu dnia układowego.

WRESZCIE KONIEC ZAWIESZANIA PRZEDAWNIEŃ ZE WZGLĘDU NA KKS



 JAN
JANUKOWICZ



 ARKADIUSZ
KĘPKA

4 sierpnia 2025 r. Ministerstwo Finansów zaprezentowało projekt nowelizacji Ordynacji podatkowej, który może okazać się jedną z najważniejszych reform ostatnich lat. Najistotniejszym elementem zapowiadanych zmian jest rezygnacja z mechanizmu zawieszania biegu przedawnienia zobowiązania podatkowego na skutek wszczęcia postępowania karno-skarbowego.

KKS, ze względu na nadużywanie przez organy podatkowe, jest bowiem od lat źródłem ogromnych kontrowersji i przedmiotem licznych sporów przed sądami administracyjnymi i Trybunałem Konstytucyjnym. Sprawdzamy więc, czy instrumentalne wykorzystywanie tego środka odejdzie (wreszcie) w niepamięć

Likwidacja nagminnego zawieszenia biegu przedawnienia

Na gruncie art. 70 §6 Ordynacji podatkowej, bieg terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu, z dniem wszczęcia postępowania w sprawie o przestępstwo lub wykroczenie skarbowe, jeżeli podejrzenie czynu wiąże się z niewykonaniem tego zobowiązania.

W praktyce wystarczy samo wszczęcie postępowania karnoskarbowego, by organ mógł zawiesić bieg przedawnienia. To daje administracji podatkowej możliwość znacznego „wydłużania” czasu na dochodzenie zaległości. Mechanizm ten jest krytykowany, zarówno przez specjalistów i praktyków, jak i samych podatników, jako nadużywany i sprzeczny z zasadą pewności prawa oraz szybkości postępowania podatkowego.

Projektowane zmiany przewidują uchylenie art. 70 §6 pkt 1 Ordynacji podatkowej, a więc wyeliminowanie podstawy prawnej do takiego zawieszenia.

Analiza danych dotyczących decyzji odwoławczych organów Krajowej Administracji Skarbowej pokazuje jak istotna jest liczba spraw, w których do niego doszło. W 2022 roku tego rodzaju decyzje stanowiły blisko 19 proc. wszystkich rozpatrzonych spraw, a w pierwszym półroczu 2024 roku udział ten wzrósł do niemal 37 proc.

Problem nadużywania tego instrumentu stał się na tyle istotny, że Naczelny Sąd Administracyjny, w uchwale siedmiu sędziów z 24 maja 2021 r. (sygn. akt I FPS 1/21), uznał za zasadne badanie – w ramach kontroli sądowno administracyjnej – czy wszczęcie takiego postępowania nie miało charakteru instrumentalnego.

Innymi słowy sąd powinien oceniać, czy działanie organu nie było motywowane wyłącznie chęcią zawieszenia biegu terminu przedawnienia, bez rzeczywistego zamiaru prowadzenia postępowania karnego skarbowego.

Dodatkowo, w postanowieniu z 14 kwietnia 2025 r. (sygn. akt I FSK 1078/24), NSA wprost poinformował Ministra Finansów o istotnych naruszeniach w stosowaniu art. 70 § 6 pkt 1 Ordynacji podatkowej, zwracając uwagę, że organy podatkowe instrumentalnie wszczynają postępowania karnoskarbowe, których jedynym celem jest zawieszenie biegu terminu przedawnienia, a więc de facto niedopuszczenie do jego upływu. Takie działanie, w ocenie NSA, narusza konstytucyjne zasady wynikające z art. 65 ust. 1 i 3 w związku z art. 32 ust. 1 oraz art. 2 Konstytucji RP, w szczególności zasadę zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa, a także zasadę równości i praworządności.

Furtka dla fiskusa?

Na pierwszy rzut oka wydawać by się mogło, że nowelizacja działa wyłącznie na korzyść podatników, usuwając narzędzie wielokrotnie uznawane za opresyjne. Jednak Ministerstwo Finansów przewidziało alternatywną drogę dla ochrony interesów fiskusa. Zgodnie z projektowanymi zmianami, w postępowaniu karnoskarbowym możliwe będzie dochodzenie równowartości uszczuplonej należności publicznoprawnej, nawet, jeśli samo zobowiązanie podatkowe uległo już przedawnieniu (projektowany art. 15 §1a k.k.s.).

Należy jednak podkreślić, że nie będzie to klasyczne dochodzenie przedawnionego zobowiązania podatkowego w trybie egzekucyjnym, lecz orzekanie przez sąd karny obowiązku zapłaty jego równowartości w ramach wyroku.

Taka konstrukcja budzi istotne wątpliwości systemowe i konstytucyjne – sądy karne nie są bowiem powołane do rozstrzygania o zobowiązaniach podatkowych sensu stricto, a tym bardziej do ich zastępowania w postaci „równowartości” ustalonej na potrzeby orzeczenia karnoskarbowego. Może to prowadzić do sytuacji, w której podatnik – mimo przedawnienia zobowiązania – zostaje faktycznie zobowiązany do jego zapłaty, z pominięciem procedur i gwarancji właściwych dla postępowania podatkowego i egzekucyjnego.

Co więcej, uchylony ma zostać art. 44 §2 k.k.s., który dotychczas przewidywał ustanie karalności czynu polegającego na uszczupleniu lub narażeniu na uszczuplenie należności publicznoprawnej w sytuacji przedawnienia podatku. Po zmianie postępowanie karnoskarbowe będzie mogło być prowadzone niezależnie od przedawnienia zobowiązania, a sprawca nadal będzie mógł zostać ukarany i zobowiązany do zapłaty równowartości podatku.

Konsekwencje dla podatników

Niewątpliwie nowelizacja ogranicza dotychczasową praktykę instrumentalnego wszczynania KKS i jest to zmiana pozytywnie oceniana przez środowisko prawnicze, ponieważ wzmacnia zasadę pewności i stabilności prawa podatkowego.

Z drugiej jednak strony, otwiera się nowa przestrzeń dla działań organów skarbowych. Przedawnienie zobowiązania podatkowego nie będzie bowiem oznaczać definitywnego końca odpowiedzialności

podatnika – ryzyko karnoskarbowe będzie nadal aktualne, a fiskus zyska możliwość dochodzenia równowartości należności publicznoprawnej.

Kiedy zmiany wejdą w życie?

Zgodnie z projektem, nowelizacja ma wejść w życie 1 lipca 2026 r. i będzie stosowana wyłącznie do zobowiązań podatkowych powstałych po tej dacie. Starsze zobowiązania będą w dalszym ciągu rozliczane według obecnych zasad.

Podsumowanie

Zapowiadane zmiany w Ordynacji podatkowej można określić jako próbę pozornego zrównoważenia interesów fiskusa i podatników. Z jednej strony eliminują wielokrotnie krytykowaną praktykę, z drugiej jednak – wprowadzają nowe narzędzia, które pozwalają organom ścigania dochodzić równowartości należności, nawet jeśli samo zobowiązanie podatkowe uległo już przedawnieniu.

W praktyce oznacza to jednak przesunięcie punktu ciężkości: podatnicy nie będą mogli już traktować przedawnienia jako definitywnego „odcięcia” ryzyka podatkowego, a administracja skarbową zyska możliwość działania w nowym, niejednoznacznym obszarze – z wykorzystaniem procedury karnej.

Choć formalnie zniknie możliwość zawieszenia biegu terminu przedawnienia z powodu wszczęcia postępowania karnego skarbowego, to faktyczne skutki nowych regulacji mogą okazać się znacznie bardziej dotkliwe.

Wątpliwości budzi w szczególności konstrukcja, w której sąd karny orzeka o obowiązku zapłaty „równowartości” uszczuplonej należności publicznoprawnej, mimo tego, że wygasto już samo zobowiązanie. Takie rozwiązanie może w praktyce osłabić konstytucyjną funkcję instytucji przedawnienia i prowadzić do obchodzenia jej skutków pod pozorem odpowiedzialności karnej.

Czy zatem nowelizacja faktycznie zakończy zjawisko instrumentalnego wszczynania postępowań karnoskarbowych? Formalnie – tak. W praktyce – dopiero czas pokaże, w jaki sposób organy podatkowe i sądy karne będą korzystały z nowych narzędzi oraz na ile będą one zgodne z zasadą proporcjonalności i zaufania obywatela do państwa.

PROJEKT ZMIAN OPODATKOWANIA FUNDACJI RODZINNYCH / CO CZEKA ZAINTERESOWANYCH OD 2026 ROKU?



 **MIROSLAW
MALCZESKI**



 **ARKADIUSZ
KĘPKA**

29 sierpnia 2025 r. Ministerstwo Finansów opublikowało projekt nowelizacji ustawy o CIT, który wprowadza szereg zmian dotyczących fundacji rodzinnych. Celem jest ograniczenie nadużyć podatkowych i powrót do pierwotnych założeń fundacji – czyli zapewnienia stabilnej sukcesji majątku w rodzinie. Sprawdzamy, co konkretnie się zmieni.

3 a nawet 4-letni okres karencji przy sprzedaży aktywów

Fundacja będzie mogła sprzedać składniki majątku (jakimi są np. nieruchomości, czy udziały w spółkach) bez podatku dochodowego tylko po upływie 36 miesięcy od końca roku, w którym zostały one wniesione lub nabyte – jeżeli pochodzą od osób z nią powiązanych (np. od fundatora lub jego rodziny). W praktyce może to oznaczać nawet 4-letni okres „zamrożenia” aktywów. Co istotne, przepisy przejściowe obejmą także składniki wniesione jeszcze przed wejściem ustawy w życie, czyli po 31 sierpnia 2025 r.

Reżim CFC, exit tax i ukryte zyski

Fundacje rodzinne zostaną włączone do reżimu CFC, co oznacza opodatkowanie dochodów osiągniętych przez kontrolowane spółki zagraniczne. Dodatkowo, w przypadku transferu aktywów za granicę lub zmiany rezydencji podatkowej fundacji, wprowadzone zostanie opodatkowanie exit tax – podobnie jak przy sprzedaży aktywów. Projektowane przepisy precyzują także katalog ukrytych zysków fundacji rodzinnej. Zgodnie z nowymi regulacjami, za ukryty zysk uznawana będzie również wartość wierzytelności z tytułu pożyczek udzielonych przez fundację rodzinną, które zostały umorzone, przedawnione lub uznane za nieściągalne. Dotyczy to pożyczek udzielonych zarówno beneficjentom i fundatorom, jak i osobom fizycznym powiązanych z nimi lub z samą fundacją rodzinną.

Ograniczenia w zakresie najmu krótkoterminowego

Kolejną zmianą są preferencje podatkowe dotyczące najmu związanego z celami mieszkaniowymi. Te przysługiwać będą tylko w przypadku najmu długoterminowego, realizowanego bezpośrednio przez fundację. Umowy o charakterze hotelarskim, pensjonatowe czy krótkoterminowy najem turystyczny zostaną wyłączone z ulg.

Podsumowanie

Ministerstwo Finansów chce przeciwdziałać sytuacjom, w których fundacje rodzinne służą głównie do optymalizacji podatkowej, a nie do sukcesji majątku. Zmiany mają wejść w życie 1 stycznia 2026 roku, ale część z nich zacznie działać już wcześniej, np. w odniesieniu do majątku wniesionego po 31 sierpnia 2025 r.

Wnioski i rekomendacje

Teoretycznie zmiany zaczną obowiązywać od początku przyszłego roku, jednak projekt powinien skłonić fundatorów oraz tych, którzy planują ich założenie do przeglądu swojej sytuacji podatkowej. Na trzy podstawowe kroki takiego przeglądu składają się:

1. Weryfikacja modelu najmu nieruchomości. Fundacje prowadzące działalność w zakresie najmu krótkoterminowego powinny pilnie zrewidować swoje modele operacyjne. Planowane przepisy wyłączają bowiem te formy z preferencyjnego opodatkowania, co może znacząco wpłynąć na rentowność takich projektów.
2. Identyfikacja ekspozycji zagranicznej (CFC, exit tax). Fundacje, które posiadają zagraniczne spółki zależne, nieruchomości lub planują zmianę rezydencji podatkowej powinny jak najszybciej oszacować potencjalne skutki wejścia w reżim CFC lub objęcia ich majątku podatkiem od wyjścia. Może się bowiem okazać, że dotychczasowe strategie holdingowe wymagają korekty lub uszczelnienia w zakresie dokumentacji.
3. Dokumentacja, procedury i audyt zgodności. Mając na uwadze planowane zmiany warto rozpocząć wewnętrzny audyt fundacji. I to zarówno pod kątem struktury majątkowej, jak i przyjętych procedur. Staranna dokumentacja i przygotowanie polityki zgodności mogą okazać się kluczowe nie tylko w przypadku ewentualnej kontroli, ale również przy interpretacji nowych przepisów przez organy podatkowe.

INWESTYCJE ZAGRANICZNE W FIRMY Z SEKTORÓW STRATEGICZNYCH POD OCHRONĄ PAŃSTWA



 WERONIKA
DUCHNOWSKA

24 lipca 2025 r. weszły w życie przepisy zmieniające ustawę o kontroli niektórych inwestycji między innymi w zakresie zniesienia tymczasowego charakteru przepisów o kontroli niektórych inwestycji przed zagranicznym przejęciem. Regulacje te były wprowadzone je podczas pandemii COVID-19, z określonym terminem obowiązywania.

Ustawa o kontroli niektórych inwestycji

Przepisy określające mechanizm kontroli inwestycji w sektory strategiczne takie jak m.in.:

- Energetyka
- Przemysł zbrojeniowy
- Wytwarzanie, magazynowanie i przesyłanie paliw
- Telekomunikacja

zostały wprowadzone Ustawą w 2015 roku.

Lista podmiotów objętych ochroną zawarta jest w załączniku do Rozporządzenia Rady Ministrów i podlega bieżącym aktualizacjom.

Zgodnie z Ustawą, zamiar nabycia, osiągnięcia istotnego uczestnictwa albo nabycia dominacji nad spółką, która podlega ochronie, wymaga uprzedniego zawiadomienia właściwego organu, który, w przypadkach określonych w ustawie, może wyrazić sprzeciw wobec przeprowadzenia transakcji.

Jej dokonanie bez złożenia wymaganego zawiadomienia lub pomimo sprzeciwu uprawnionego organu jest obarczone sankcją nieważności. Tego typu działanie może także wiązać się z pociągnięciem do odpowiedzialności karnej - zagrożenie karą pieniężną, która może w niektórych przypadkach wynosić maksymalnie 100.000.000,00 zł, oraz karą pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 5.

Dodatkowy mechanizm kontroli wprowadzony wraz z wybuchem pandemii COVID-19

W 2020 roku ze względu na wybuch pandemii COVID-19 przepisy w zakresie kontroli inwestycji zagranicznych zostały uzupełnione o dodatkowy (funkcjonujący obok pierwotnego), tymczasowy mechanizm kontroli obowiązujący inwestorów spoza Unii Europejskiej/ Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju.

Początkowo nowy mechanizm miał być stosowany przez 24 miesiące, jednak w 2022 r., m.in. w związku z wybuchem wojny w Ukrainie, wydłużono go do 60 miesięcy, czyli do 24 lipca 2025 r.

Mechanizm ten dotyczy odrębnego, szerszego w stosunku do pierwotnego, katalogu podmiotów objętych ochroną. Są to m.in.:

- Spółki publiczne notowane w Polsce
- Podmioty posiadające mienie ujawnione w jednolitym wykazie obiektów, instalacji, urządzeń i usług wchodzących w skład infrastruktury krytycznej
- Podmioty opracowujące lub modyfikujące oprogramowanie do sterowania, zarządzania lub obsługi wybranych strategicznych i istotnych obszarów wymienionych w Ustawie
- Podmioty, które świadczą usługi gromadzenia lub przetwarzania danych w chmurze obliczeniowej
- Podmioty prowadzące działalność w wymienionych w Ustawie strategicznych sektorach takich jak energetyka, wydobywanie i produkcja paliw, telekomunikacja, bezpieczeństwo i zdrowie publiczne.

Wymienione wyżej jednostki podlegają ochronie pod warunkiem przekroczenia zawartych w ustawie progów przychodu ze sprzedaży towarów i usług - a kwestia ta każdorazowo wymaga weryfikacji przez podmioty przeprowadzające transakcje, bowiem w ramach nowego mechanizmu podmioty podlegające kontroli nie zostały enumeratywnie wymienione w treści przepisów.

Pomimo pewnych podobieństw (przykładowo w zakresie konieczności zawiadomienia właściwego organu o planowanej transakcji i możliwości zgłoszenia przez organ sprzeciwu wobec takiej transakcji), oba mechanizmy są odrębnie uregulowane, zwłaszcza w zakresie procedury składania zawiadomienia, zgłaszania sprzeciwu, a także konsekwencji dokonania transakcji bez wymaganego zawiadomienia lub pomimo zgłoszonego przez uprawniony organ sprzeciwu.

Okoliczności i kontekst zmian dokonanych ze skutkiem od 24 lipca 2025 r.

Nowelizacja przepisów Ustawy, która weszła w życie 24 lipca 2025 r., zniósła czasowe ograniczenie stosowania przepisów wprowadzonych wraz z wybuchem pandemii COVID-19, zatem dodatkowy mechanizm kontroli strategicznych inwestycji został utrzymany jako stały i bezterminowy.

Ponadto zmieniony został organ właściwy do dokonania zawiadomień w ramach drugiego mechanizmu.

Do tej pory był to Prezes UOKiK, a od 24 lipca 2025 r. jest to minister właściwy do spraw gospodarki. Do prowadzenia i zakończenia postępowań wszczętych i niezakończonych przed datą wejścia w życie Nowelizacji niezmiennie uprawniony pozostaje Prezes UOKiK.

Kolejną zmianą wprowadzoną w ramach Nowelizacji jest wyłączenie stosowania niektórych przepisów ustawy do nabycia przez Skarb Państwa, z wyjątkiem nabycia pośredniego. Do Skarbu Państwa nie ma zastosowania między innymi obowiązek zawiadamiania o planowanym zamiarze nabycia lub osiągnięcia istotnego uczestnictwa albo nabycia dominacji w podmiotach objętych ochroną na podstawie ustawy.

Wnioski i podsumowanie

Kluczowym skutkiem Nowelizacji jest usunięcie terminu wygaśnięcia mechanizmu kontroli niektórych inwestycji, wprowadzonego w czasie pandemii COVID-19 jako rozwiązania tymczasowego.

Przedmiotowy mechanizm ochrony został utrzymany bezterminowo, wskutek czego ustawa zawiera dwa równoległe funkcjonujące, odrębne mechanizmy ochrony. Pierwszy obejmuje wybrane i enumeratywnie wymienione w załączniku do rozporządzenia podmioty podlegające ochronie, działające w sektorach strategicznych, a drugi – inwestycje dokonywane przez podmioty spoza UE, EOG i OECD, w objęte ochroną podmioty strategiczne określone m.in. poprzez wskazanie przedmiotu działalności oraz minimalnego progu przychodu ze sprzedaży towarów i usług.

Nowelizacja może mieć duże znaczenie dla inwestycji dokonywanych w podmioty ze strategicznych sektorów, w szczególności może wydłużyć i skomplikować proces przeprowadzania transakcji, z uwagi na obowiązek dokonania zawiadomienia właściwego organu i oczekiwania na jego decyzję.

Warto podkreślić, że przesłanki możliwości złożenia przez właściwy organ sprzeciwu są w dużej mierze sformułowane w sposób otwarty, co skutkuje znaczną swobodą organu w zakresie podejmowanej decyzji o sprzeciwie wobec zamierzonej transakcji.

FOLLOW US



kochanski.pl

Newsletter The Right Focus nie zawiera opinii prawnych i nie może być traktowany jako doradztwo prawne ani stanowić podstawy do podejmowania decyzji biznesowych. Każda sprawa jest inna i wymaga indywidualnej analizy. Kochański & Partners nie ponosi odpowiedzialności za wykorzystanie zawartych tu informacji bez uprzedniej konsultacji >> kochanski@kochanski.pl